

INGEZONDEN STUK *).

Mijnheer de Redacteur!

Het klinke paradox, maar de vraag moet door mij in dit *Tijdschrift* worden gedaan: zijn er autoriteiten op wetenschappelijk gebied, en, zoo ja! moeten wij hen volgen al naar gelang hunner nationaliteit?

Ik vind hierop een antwoord gereed in de beschouwing van den Heer HUET, van mijne bijdrage voor hospitaal-hygiëne, getiteld: *Een nieuw Gasthuis te Amsterdam*. De besluiten toch van de Keizerlijke Sociëteit voor Chirurgie te Parijs, waartoe de corypheën der Fransche School meêwerkten, worden door HUET eenvoudig als „aprioristisch” ter zijde gesteld, en de Fransche en Engelsche cijfers, waarop ik mij baseerde, als „hoogst eenzijdig”, verworpen, doch in stede daarvan het gezond verstand op den troon gezet. Het zij zoo!

Doch met zulke praemissen wordt dan ook iedere grondige, „uitputtende” behandeling onmogelijk.

Daarvoor zijn noodig bewijzen, en geene machtspreuken!

De Heer HUET schrijft: „de onderscheiding van groote en kleine gasthuizen is willekeurig”, doch antwoord ik: door iedereen aangenomen. Ook de Regeering der stad Amsterdam noemde nog onlangs (zie *Gemeentebled*, afd. 1, blz. 124) een hospitaal voor 400 bedden een klein gasthuis.

De statistieke gegevens van den Secretaris van den Stedelijken Geneeskundigen dienst zijn mij bekend, maar ik wilde er niet meer uit trachten te trekken, dan zij kunnen bewijzen. Want het behoort tot de eenvoudigste begrippen — ik laat de hygiëne rusten, en denk aan het gezond verstand — dat men bij de beoordeeling van den invloed eener woning op de gezondheid, en in de eerste plaats dien van een gasthuis, niet alleen onderzoek doet naar den bodem, maar ook naar de middelen, waarmee, en de wijze waarop, is gebouwd.

En dit is dan nog maar een gedeelte van een complex van oorzaken, die den invloed van een gasthuis bepalen. In zoo verre men nu *niet* alles vooruit *kan* vaststellen, en er dus altijd plaats zal overblijven voor dwaling, noem ik het bouwen van een gasthuis een kostbaar hygiënisch *experiment*, waarvan de ondervinding de uitkomst zal moeten leeren. De kans daarvoor was trouwens bij de door mij voorgestelde terreinen op de Schansen al zeer gering, want de gezondheidstoestand van de bewoners der kazerne Oranje Nassau en de nieuw gebouwde kavallerie-kazerne bewees en bewijst mij nog iederen dag, dat de vrees voor het bouwen op de Schans overdreven is!

*) Naar aanleiding van de afzonderlijk reeds afgedrukte kritiek van Dr. HUET.

(Redactie.)

Het is eindelijk "geene vreemde voorstelling", maar een der eerste vereischten, dat de gasthuizen, zoo veel mogelijk, moeten gebouwd worden in de nabijheid of het centrum der buurten, waartoe de lijdens behooren, die er gewoonlijk in opgenomen worden, omdat ieder onnoodig vervoer, vooral zoo als dit in den regel geschiedt, *onmenschelijk* is te achten, vooral voor zwaar gekwetsten.

Maar genoeg, om met HET te spreken. Dit weinige slechts om te bewijzen, dat de Heer HET zijne weinige ingenomenheid met mijn onderzoek zoo ver gedreven heeft van het niet te lezen, allermint om er over na te denken.

Buitensporigheden en misvattingen, waarvan zijne onsamenhangende beschouwingen overvloeien, laat ik met opzet onbeantwoord. Zij verbaasden wellicht sommigen en vermaakten enkelen, mij gaven zij slechts de overtuiging, dat de gasthuis-kwestie, "niet tegenstaande hare trage voortgang", nog niet rijp is om tot eene gewenschte oplossing te geraken, en het sterkte mij, alles te samen genomen, in mijn ernstig voornemen mijne krachten daaraan verder te blijven wijden.

Ik heb de eer hoogachtend te zijn,

Mijnheer de Redacteur!

Uwe Dw. Dienaar
M. W. C. G O R I.

CORRIGENDUM.

Blz. 100, regel 11 v. o. *staat*: 40   *lees*: 20.